

✓ 15a
55191

Міністэрства адукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАВНЫ ТЭХНАЛАГІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ

Кафедра вылічальнай тэхнікі

ТЭКСТАВЫ РЭДАКТАР ЛЕКСІКОН

Вучэбна-метадычны дапаможнік па курсах базавай падрыхтоўкі
студэнтаў усіх спецыяльнасцей у галіне вылічальнай тэхнікі
і інфарматыкі

Мінск 1996

Разгледжаны і рэкамендаваны да выдання рэдакцыйна-выдавецкай
радай універсітэта

Складальнік П.П.Урбановіч

Навуковы рэдактар М.І.Гурын

2016

Рэцэнзенты: дырэктар вылі-
чальна-аналітычнага цэнт-
ра Міністэрства адукацыі
і навукі РБ дацэнт М.І.Ліс-
тапад, загадчык кафедры
АПП БДТУ дацэнт І.Ф.Кузьмі-
цкі

У вучэбна-метадычным дапаможніку апісаны шырока распаўсюджаны
тэкставы рэдактар Лексікон: галоўнае кіруючае меню, рэжым работы
пры падрыхтоўцы, рэдагаванні і раздрукоўцы простых і структурна
ускладненых тэкставых дакументаў, падрыхтоўка і рэдагаванне табліц,
іншыя асаблівасці. Для набыцця і замацавання адпаведных практычных
звычак прыведзены змест і метадычныя рэкамендацыі да выканання трох
лабараторных работ.

Для студэнтаў усіх спецыяльнасцей. Можа быць карысным аспіран-
там і выкладчыкам, жадаючы засвоіць рэдактар.

© Беларускае дзяржаўнае
тэхналагічнае ўніверсітэт, 1995

© Складанне П.П.Урбановіч, 1995

№ 1 ба
55191

Кожны універсальны праграмы сродак мае ў сваім складзе тэкставы рэдактар. У гэтым карыстальнік можа пераканацца нават пры першым знаёмстве, напрыклад з асяроддзем MS.

Пры выкарыстанні камп'ютэраў для падрыхтоўкі дакументаў тэкст апошніх выводзіцца на экран, і карыстальнік можа аператыўна змяняць яго.

Па ацэнках спецыялістаў у цяперашні час існуе некалькі сотняў тэкставых рэдактараў. ЛЕКСІКОН (Lexicon) - адзін з нямногіх, распрацаваных у СНД. Ён арыентаваны на рускую мову (меню і сістэма каманд), дастаткова прасты ў засваенні і ўвесь час удасканальваецца. Дадзены рэдактар можа быць рэкамендаваны карыстальнікам, ствараючым тэксты з адносна не вельмі складанай структурай.

Дапаможнік складаецца з двух частак. У першай - прыведзена даволі падрабязнае апісанне рэдактара, яго магчымасцей, звяртаецца ўвага карыстальніка на шэраг акалічнасцей, якія могуць напаткаць яго пад час вывучэння рэдактара і працы з ім. У другой - метадычныя рэкамендацыі для выканання 3-х лабараторных работ, якія дапамогуць карыстальніку набыць пэўныя практычныя звычкі работы з ЛЕКСІКОНам.

Лабараторныя практыкум разлічаны на шырокае кола карыстальнікаў. Зазначым таксама, што дадзенае апісанне арыентавана на ПЭВМ серыі ЕС. У дадатку прыведзены адпаведныя каманды і прызначэнне функцыянальных кlawішаў для ПЭВМ серыі IBM.

1. ПРЫЗНАЧЭННЕ, МАГЧЫМАСЦІ І ВЫКАРЫСТАННЕ ЛЕКСІКОНА

1. Стварэнне тэкставых дакументаў

1.1. Кароткія звесткі аб ЛЕКСІКОНЕ

ЛЕКСІКОН прызначаны для стварэння дакументаў на рускай, а таксама англійскай мовах (без цяжкасці можа быць адаптаваны пад беларускую мову), а таксама тэкстаў праграм. Ён забяспечвае:

- стварэнне, прагляд і карэкціроўку тэксту;
- аўтаматычнае фарматаванне абзацаў з пераносам ці без пераносу слоў (з заданнем левай і правай меж і абзацнага водоступу);
- аўтаматычнае, а пры неабходнасці - і паўаўтаматычнае разбі-

данне тексту на старонці:

- каліраванне і перанос па тэксце фрагментаў тэксту з аднаго месца на другое;
- аўтаматызацыя стварэння зместаў тэкставага дакумента;
- выкарстанне падкрэслівання, курсіву і паўтустага шрыфту для вызначэння частак тэксту;
- выкарстанне рознай якасці друку для выведу чарнавікоў і чарнавікоў (чым горш якасць друку, тым хутчэй друкуецца тэкст і менш эншавецца фарбавальнай стужка);
- аўтаматычную нумарацыю старонак;
- стварэнне каланцуроваў (настаронкавых назваў);
- стварэнне табліц і прэцэсійных малюнкаў;
- "адначасовае" рэдагаванне некалькіх дакументаў і фарміраванне справаздачынага дакумента, шпакхам кампільцыі (пазыхі фрагментаў ці аб'яднання) некалькіх аэжонных тэкстаў і інш.

ЛЕКСІКОН дазваляе фарміраваць тэкст у двух рэжымах:

- у графічным, калі шрыфт на экране адпавядае па форме шрыфту, выкарыстоўваемаму пры друку;
- у тэксцевым, калі розніца шрыфтоў на экране адлюстравалася толькі розніцай колеру літараў на экране. Стварэнне ў тэксцевым рэжыме менш утэмлівае воач, але яно не такое нагляднае, як у графічным рэжыме.

Пасля загрузкі ЛЕКСІКОНА (запускаючы файл - LEX.EXE: пасля lex.mogulь стварыць лічы, адпавядаючы версіі Лексікона) на экране з'явіцца рамка, якая называецца тэксцевым акном (гл. лаб. раб. №3). І тры службовыя радкі над ёй. З іх першы - радок павадамленіяў і падказак, другі - меню, а трэці (падававаны) - радок станаў (экран 1.1).

Вопыт паказвае, што ў працэсе асвойвання ЛЕКСІКОНА большасць пачынаючых карыстальнікаў дае сабе "ўстановак": запомніць паслядоўнасць націсканняў функцыянальных клавішаў, рэалізуючых тым ці іншым аперацыі, ігнараваць ўтрыманне службовых радкоў. Аднак менавіта службовыя радкі дазваляюць карыстальніку самастойна (методам спроб і памылак) асвоіць дзелены тэксцевы рэдактар.

Увага! Не спыняйцеся змяняць настройку ЛЕКСІКОНА - ўсталяваны рэжым можа Вас поўнасьцю задаловіць.

Зварніце ўвагу на радок станаў (гл. экран 1.1, падсвечаны (на адлюстраванні зачарчаны) радок). У ім яўна выдлучаюцца чатыры полі. Першае з іх змяшчае пачу павадамленіяў аб прынятых рашэннях па настройках ЛЕКСІКОНА:

Для входу в меню нажмите F10

Текст Лексика Абзац Фрагмент Страницы Найти Заменить Метка Прыг Шрифт ДОС Выход 1

ДОК РАВ ПЕР ЗАМ ШРО D:\obr.doc (6 4.21 ШРО) РУС 29 май 16:23 2

Урбановіч П.П.

Тэкставы рэдактар Лексікон

Бучэбна-метадычны дапаможнік

1-D:\obr.doc

Экран 1.1. Прыклад адлюстравання экрана ў рэдактары ЛЕКСІКОН. Лічбамі справа (уверсе) азначаны: 1 - галоўнае меню, 2 - радок станаў, 3 - рабочая зона (наборнае поле) экрана

ДОК гаворыць аб тым, што ў бягучы момант фарміруецца тэкставы дакумент (ліст, заява, тэзісы справаздачы, артыкул, рэферат і г.д.). Пры гэтым ЛЕКсіКОН дае карыстальніку магчымасць вызначыць левыя і правыя межы дакумента, фарміраваць абзацы і г.д. Альтэрнатывай ДОК з'яўляецца паведамленне ТЕКСТ (далей альтэрнатывыя паведамленні або рашэнні будуць прадстаўляцца з выкарыстаннем знака "/", у дадзеным выпадку - ДОК/Тэкст). Паведамленне ТЕКСТ (паведамленні і каманды даюцца на мове арыгінала) паказвае на тое, што ЛЕКсіКОН гатовы абслугоўваць тэксты праграм, напрыклад на Бэйсіку, Паскале альбо на любой іншай мове праграмавання (разгледжваецца ў наступных частках практыкума). Настройка ЛЕКсіКОНа на той ці іншым тыпу тэксту ажыццяўляецца адначасовым націсканнем клавішаў (далей гэтую клавішу будзем абазначаць "Pг") і F10, інакш кажучы, Pг+F10. Тут разглядаюцца магчымасці фарміравання толькі тэкставых дакументаў, таму далей для спрашчэння замест слова "тэкставы дакумент" ўжываецца слова "тэкст";

РАВ адлюстроўвае рашэнне карыстальніка аб неабходнасці вызначэння правага поля тэксту. Альтэрнатыва яму - адсутнасць паведамлення, інакш кажучы, наяўнасць прабелаў (РАВ/). Змена рашэння ажыццяўляецца пры дапамозе наступных паслядоўна вылучаемых пунктаў меню: "Абзац" - Выравніванне: ЕСТЬ/НЕТ";

ПЕР - паказвае, што пры фарміраванні тэксту дазваляецца перанос слоў. Калі асаблівае тэксту такая, што пераносы недапушчальныя, то на гэтым месцы ставіцца прабел (ПЕР/). Змена рашэння фіксуецца пунктамі меню "АБЗАЦ" - "Перенос: ЕСТЬ/НЕТ";

ЗАМ - гаворыць аб тым, што пры наборы сімвалаў новыя "сціраюць" старыя (выкарыстоўваецца пры выпраўленні памылак). Калі гэта паведамленне адсутнічае (прабел), то кожны новы сімвал устаўліваецца (устаўляецца) пры ссоўванні (управа, а калі ўправа няма куды, то ўніз) "старых". Змяненне рэжыму (ЗАМ/) ажыццяўляецца націсканнем клавішы ВСТ;

ШРО (можна ШР1, ШР2..., ШР7) указвае тып цякучага шрыфту (кожнай - 0,1, 2,...7 - лічбе пастаўлены ў адпаведнасць свой шрыфт, гл.экран 1.1).

Увага! Прыведзеныя ўзоры шрыфтоў (экран 1.1) ілюструюць магчымасці экрана ў графічным рэжыме фарміравання тэксту. Пры друкаванні сродкамі ЛЕКсіКОНа якасць узнёўлення тэксту можа быць вышэй.

Выбар таго ці іншага шрыфту ажыццяўляецца альбо з дапамогай меню (паслуга "Шрыфт" - гл. ніжэй), альбо пры дапамозе клавiшаў: спачатку ДОП+Ф1, а затым - адпаведная лічбавая клавiша. Напрыклад, для задання ШР0 неабходна націснуць ДОП+Ф1-0, для задання ШР1 неабходна націснуць ДОП+Ф1-1 і г.д. (тут і далей знак "+" азначае адначасовае, а "-" - паслядоўнае націсканне клавiшаў).

Змест другога поля вызначаны параметрамі рэдагуемага тэксту. У прыкладзе (экран 1.1) гэта D:\obr.dok (6 4,21 ШР0): D:\obr.dok - поўнае імя файла (тэксту). Яно, у вядомых абмежаваннях, можа быць любым. Тут D - імя дыска, obr.dok - імя (з пашырэннем) файла. Трэба адзначыць, што калі тэкст ствараецца ўпершыню (а не атрыманы з памяці ПЭВМ), то гэты параметр у полі адсутнічае; 6 (лічбавое значэнне, прыведзенае ў другім полі адразу ж услед за адчыняючай дужкай) - гэта памер тэксту ў радках (нумар апошняга радка, які можа быць пусты, як у прыкладзе); 4,21 (далей пасля прабелу) - каардынаты месцазнаходжання курсора ў выглядзе "нумар радка, нумар сімвала ў радку"; ШР0 (перад зачыняючай дужкай) - шрыфт сімвала, адначананага курсорам (калі курсор "падсвечвае" прабел за межамі тэксту, то нумар шрыфту адсутнічае).

Увага! "Лічбальнік радкоў" (першае лічбавое значэнне другога поля) фіксуе толькі "скончаныя" (поўныя ці завершаныя націсканнем клавiшы УВОД) радкі.

Утрыманне трэцяга поля гаворыць аб цякучым алфавіце: рускі ці лацінскі (РУС/ЛАТ). Яго змена ажыццяўляецца націсканнем клавiшы Ф9.

Чацвёртае (апошняе) поле паказвае цякучыя дату і час, якія ўсталяюцца камандамі аперацыйнай сістэмы date и time адпаведна па шаблонах, фарміруемых аператыўна MS-DOS пры заданні кожнай з указаных каманд.

Радок паведамленняў і падказак утрымлівае падказку ці аб парадку ўваходу ў асноўнае меню (націснуць клавiшу Ф10), ці аб парадку рэалізацыі прапановы падменю. Радок меню ўтрымлівае пералік "паслуг", дадзеных карыстальніку. Меню ЛЕКСІКОНА мае іерархічную (дрэвападобную [1], лаб. раб. N2) структуру. Упачатку гэта - павялічаныя паслугі (галоўнае кіруючае меню), а пасля выбару "вялікай паслугі" - яе альтэрнатыўныя прапановы (падменю). Падкрэслім, што ў кожны момант часу меню прапануе карыстальніку магчымасць выбраць адну "паслугу" ў адным з падменю, але карыстаецца ён адначасова мноствам "паслуг". Выклікаўшы, напрыклад, "Абзац" (гл. ніжэй)

і задавши пераносы слоў у канцы радка, можна, калі перайсці ў "Шрыфт", мяняць шрыфт перыядычна. Будзьце ўпэўнены - пераносіцца будуць словы "тлустыя", "курсіўныя" і "падкрэсленыя".

Паслугі галоўнага кіруючага меню:

Тэкст - прапануе аперацыі над тэкстам у цэлым. Пасля фіксацыі "засветкі" на слове "Тэкст" і націскання клавішы ВВОД у радку меню з'яўляецца падменю з наступнымі прапановамі:

Схранить (запісаць у памяць, на дыск [1-3]);

Загрузить (прачытаць з дыска);

Очистить (экран);

Переписать (на дыск для стварэння копіі з другім імем);

Конфигурация ("выклікае да жыцця" падменю: Окно (змяненне параметраў тэкставага акна), Английский (пераклад каментарыяў на англійскую мову), Табуляция (для ўстаноўкі табуляцыі), Схранить (канфігурацыю ў памяці ПЭВМ, у файле SETUP.LEX), Загрузить (параметры канфігурацыі з файла SETUP.LEX для настройкі ЛЕКСІКОНА);

Макро (стварэнне макракаманды для спрошчанага ўзнаўлення сімвала фрагмента тэксту ці набору каманд);

Печать (тэкст цякучага акна выводзіцца на прынтэр).

Лексика - прапануе аўтаматычную праверку правільнасці напісання слоў (шляхам іх параўнання з эталонам са слоўнікаў), стварэнне і папаўненне "дадатковых" і "рабочага" слоўнікаў. Падменю гэтай паслугі:

Проверить (забяспечвае праверку правалісу слоў, размешчаных злева і ніжэй курсора);

Проверка: Включена/Выключена (дазваляе падключыць сродкі правэркі правалісу слоў у працэсе іх набору на клавіятуры, падаючы гукавы сігнал пасля распазнавання памылкі ці фарміравання невядомага ЛЕКСІКОНу слова);

Рабочий словарь (прапануе выканаць аперацыі над зместам рабочага слоўніка: Схранить, Загрузить, Вставить слово, Убрать слово, Очистить).

Абзац - прапануе да выканання розныя аперацыі па фарміраванні абзацу. Падменю гэтай паслугі:

Формат (для фарматавання часткі тэксту ад цякучага радка да канца абзаца);

Режим (прапануе "Форматировать/Не форматировать" тэкст у працэсе яго набору);

Форматировать Текст (перафарматаванне ўсіх абзацаў ніжэй курсора);

Перенос: Есть/Нет (для дазвалення/забаранення аўтаматычнага выраўноўвання правага поля пры наборы тэксту);

Границы (чарговае падменю: **Образец** (для задання параметраў абзаца па ўзоры), **Отступ: 6** (заданне колькасці сімвалаў абзацнага водступу, ці велічыні чырвонага радка, у прыкладзе - 6), **Левая: 1** (для задання ў сімвалах левай мяжы тэксту, у прыкладзе - 1), **Правая: 62** (для задання правай мяжы тэксту, у прыкладзе - 62), **Знаков/мм** (змяняе размернасць правай мяжы (ў знаках ці міліметрах)).

Фрагмент - прапануе да выканання аперацыі з Фрагментамі тэксту: **Выделить** ("Строчный"/"Прямоугольный" Фрагменты тэксту);

Забрать (аддаліць з тэксту вылучаны фрагмент і змясціць яго ў спецыяльную вобласць памяці - "кішэню");

Вставить (Вставить Строки/Вставить Прямоугольник);

Снять Выделение (адмовіцца ад далейшай работы з Фрагментам).

Страницы - прапануе паслугі па афармленні старонак:

Расставить (раздзяляльныя лініі і нумары старонак);

Шаг: 1.5 (міжрадковая адлегласць у інтэрвалах, у прыкладзе - 1.5);

Высота: 60 (вышыня старонкі ў інтэрвалах, у прыкладзе - 60);

Нач.Номер: 1 (усталявае нумар першай старонкі тэксту для забеспячэння н-вылетнай нумарацыі старонак пры фарміраванні адзінай друкаванай працы некалькіх файлаў. У прыкладзе - 1);

Колонтитул (для задання пастаронкавага загаловка);

Убрать (раздзяляльныя лініі і нумары старонак па тэксце ад курсора і ніжэй);

Каталог (для аўтаматычнага афармлення зместу з тых радкоў, якія ўтрымліваюць лічбы, аддзеленыя ад тэксту злева прабелам, а зправа - кропкай).

Найти - прапануе паўаўтаматычны пошук патрэбнай паслядоўнасці сімвалаў (падрадок пошуку).

Заменить - прапануе паслугі па аўтаматычным ці паўаўтаматычным пошуку і замене выбранай паслядоўнасці сімвалаў.

Прыг - прапануе перайсці ў азначаную раней пазіцыю ці на радок па яе нумары.

Шрыфт - прапануе змену цякучага шрыфту. Нумар (задаць шрыфт яго нумарам); **Курсив**; **Жирный**; **Подчеркивание**.

DOS - часовы пераход у аператыўную сістэму. Для рэалізацыі каманд MS-DOS, напрыклад, задаючых (карэктуючых) час ці дату. Вяртанне ў ЛЕКСІКОН забяспечвае каманда EXIT (націснуць паслядоўна чатыры клавішы E-X-I-T, а затым УВОД).

Выход - заканчэнне работы ў ЛЕКСІКОНЕ.

Увага! Выбар кожнага пункта меню (падменю) ажыццяўляецца яго "засветкай" з паслядоўным націсканнем клавішы УВОД, прычым націсканне F10 забяспечвае ўваход у галоўнае кіруючае меню і зварот у яго з любога падменю. Для перамяшчэння "засветкі" выкарыстоўваюць альбо клавішы перамяшчэння курсора, альбо тыя клавішы, гравіроўка якіх супадае з першай літарай прапануемай паслугі (альбо з дапамогай "мышы"). Адмаўленне ад паслугі - націск клавішы КЛЮЧ.

У кожны момант часу ЛЕКСІКОН можа знаходзіцца ў адным з двух станаў, які вызначаецца па становішчы курсора:

- тэкставае акно (фарміраванне тэксту);
- меню (выбар паслугі).

Адразу ж пасля запуску ЛЕКСІКОН пераходзіць у стан "тэкставае акно" - ён гатовы фарміраваць тэкставы файл у графічным рэжыме.

Нагадаем:

1. Графічны рэжым адрозніваецца ад тэкставага тым, што ў ім шрыфт на экране адлюстроўваецца амаль таксама, як і на паперы (распазнаць рэжым без змянення шрыфтоў магчыма па курсоры. Ён - высокі каляровы). У тэкставым рэжыме шрыфты на экране адрозніваюцца колерам (курсор нізкі бескаляровы). Змена рэжыму (Тэкставы/Графічны) адбываецца пры націсканні F7+F9.

2. Для ўваходу ў меню неабходна націснуць клавішу F10, для адмены заказа (пераход у тэкставае акно) - клавішу КЛЮЧ.

У ЛЕКСІКОНЕ магчымы вылучыць дзве групы каманд:

- каманды (паслугі) меню,
- клавішныя каманды, фарміруемыя пры націску вызначаных клавішаў.

У сваю чаргу, клавішныя каманды можна падзяліць на падгрупы:

- простыя (простыя для карыстальніка). Яны рэалізуюцца націсканнем строга вызначанага (распрацоўшчыкамі ЛЕКСІКОНА) і нязменнага (карыстальнікам) набору клавішаў;

- з параметрамі, ці параметрызавааныя. Паслядоўнасць націскаемых клавішаў часткова вызначаецца карыстальнікам (гл. лаб. работу N3).

Трэба адзначыць, што рад важных функцыяў рэалізуецца альбо толькі камандамі меню, альбо толькі клавійнымі камандамі, але многія функцыі ЛЕКсіКОНА (гл. Прыкладанне 1) могуць быць рэалізаваны як камандамі меню, так і клавійнымі камандамі. Для іх ажыццяўлення карыстальнік сам мае права вызначыць для сябе набор тых ці іншых каманд, хоць, як правіла, прымяненне клавійных каманд павышае прадукцыйнасць працы.

Вопыт паказвае, што ў час "адносін" з ЛЕКсіКОНАм карыстальнік фарміруе для сябе "стэрэатып мыслення", што і з'яўляецца вызначальным у працэсе эксплуатацыі тэкставага рэдактара.

1.2. Фарміраванне тэксту

Фарміраванне тэксту складаецца з некалькіх этапаў (магчыма некаторыя паўтараюцца і перакрываюцца ў часе):

- першапачатковы набор тэксту (стварэнне чарнавікоў);
- рэдагаванне (выпраўленне памылак, перакампапоўка фрагментаў, фарматаванне і г.д.);
- перанос файла на магнітны носьбіт;
- вывад на друк.

Неабходныя веды і навыкі рэалізацыі кожнага з указаных этапаў пры дапамозе ЛЕКсіКОНА будуць набывацца карыстальнікам пры выкананні ўсіх лабараторных работ дадзенага цыклу.

Першапачатковы набор тэксту ажыццяўляецца па прынцыпе фарміравання тэксту на пішучай машыны, з той толькі розніцай, што бягучы сімвал увадзіцца ў пазіцыю, азначаную курсорам, а змена алфавіта (РУС/ЛАТ) забяспечваецца клавійшай Ф9.

Магчымае кіраванне становішчам курсора пры дапамозе клавіятуры адлюстравана ў табл.1.1.

Для забеспячэння аўтаматычнай праверкі правільнасці напісання слоў з меню выбіраюцца наступныя паслугі: "Лексика"- "Проверка: Включена" (больш падрабязна гл. лаб. раб. N2).

Нагадаем, што набор тэксту магчымы, калі курсор знаходзіцца ў полі тэкставага акна (калі не - націсніце КЛЮЧ).

Выпраўленне памылак ажыццяўляецца перамяшчэннем курсора да месца знаходжання памылкі з наступным націскам неабходнай сімвальнай клавішы.

Прасцейшыя прыёмы выпраўлення памылак прыведзены ў табл. 1.2.

Калі, напрыклад, прапушаны сімвал, у тым ліку і прабел, то ўставіць яго можна ў рэжыме "Вставка" (нагадаем: для яго задання ў зоне (ЗАМ/) клавішай ВСТ устаўліваюцца прабелы). Замена сімвала, азначанага курсорам, ажыццяўляецца ў рэжыме "Замена" без папярэдняга "сцірання" памылковага сімвала. Выдаленне лішняга сімвала (ў тым ліку і прабелу) ажыццяўляецца ў рэжыме "Вставка" клавішай УДЛ. Пры гэтым, усе сімвалы, размешчаныя справа ад выдаляемага (пазіцыя памечана курсорам), перамяшчаюцца па радку ўлева на адну пазіцыю. Выдаленне папярэдняга сімвала (перад курсорам) ажыццяўляецца пры націсканні клавішы Backspace.

Табліца 1.1

Змяненне месцазнаходжання курсора

Перамяшчэнне курсора	Клавішы
налева	←
направа	→
уверх	↑
уніз	↓
на слова ўлева	УПР+ ←
на слова ўправа	УПР+ →
на пачатак радка	Рг + ←
на канец радка	Рг + →
да першага сімвала ў радку	↖
да апошняга сімвала ў радку	↘
на старонку ўверх	↑
на старонку ўніз	↓
на пачатак тэксту	Рг+↑
на канец тэксту	Рг+↓

У табл. 1.3 прыведзены парадак першапачатковага задання межаў набіраемага тэксту.

Заданне фармату можа праводзіцца альбо па ўзору (лаб.раб. N2), альбо шляхам асобнага задання абзацнага водступу, левай і правай межаў абзаца. У першым выпадку неабходна сфарміраваць (мець сфарміраваным) хаця б адзін абзац тэксту (як мінімум адзін радок). Затым устаўліваецца курсор на першы радок узору і адначасова націскаюцца клавішы Рг і Ф7. Клавішную каманду можна змяніць камандамі

Таблица 1.2

Некоторые магчымасці выпраўлення памылак

Рэалізуемая функцыя	Клавішы, пункты меню
Устаўка:	
сімвала/прабелу	Рэжым "Вставка" - Сімвал/Прабел
пустога радка	{ /КОН } - Увод
Выдаленне:	
цяжучага сімвала	УДЛ
папярэдняга сімвала	
цяжучага радка	ФЗ-УПР+ФЗ

Таблица 1.3

Заданне межаў тэксту

Рэалізуемая функцыя	Клавішы, пункты меню
Заданне межаў абзаца:	
адвольна (левая-правая-абзац)	{ Ф7-ДОП+Ф7-УПР+Ф7 } / { "Абзац" -"Границы" - "Отступ" - "Левая" - - "Правая" }

меню "Абзац", "Границы", "Образец". У іншым выпадку можна выкарыстаць паслугі меню: "Абзац", "Границы", "Отступ", "Левая", "Правая" альбо клавішнымі камандамі Ф7 (заданне левай мяжы па становішчу курсора), ДОП+Ф7 (заданне правай мяжы па становішчу курсора), УПР+Ф7 (заданне абзацнага волступу, вызначаемага рознасцю пазіцый курсора і левай мяжы).

Перамясценне файла на магнітны носьбіт ажыццяўляецца пры дапамозе каманд меню "Текст" - "Сохранить" / "Переписать" (нагадаем: запіс выгляду А-В/С азначае выбар паслугі "А", а затым - паслугі "В" альбо "С").

Увага! ЛЕКСІКОН не выконвае каманду "Сохранить" без змянення (рэдагавання) тэксту.

Калі тэкставы файл ствараецца ўпершыню, то можна выкарыстаць

любую прапанову ("Сохранить"/"Переписать"). Пасля выбару аднаго з іх (любога) у першым радку (над тэкставым акном з'явіцца запыт пра імя, пад якім файл будзе зарэгістраваны ў каталозе [3-4].

Увага! Карыстальнік павінен захаваць усе ствараемыя ім файлы на сваёй (выдаёнай для правядзення заняткаў) дыскеце. Таму пры капіраванні поўнае імя файла павінна ўтрымліваць імя дыскавода А альбо В (напрыклад A:nat) [1,2].

Калі ж ажыццяўляецца паўторны запіс файла (пасля яго рэдагавання), то выбар "Сохранить" стварае копію новага файла на дыску з тым жа імем замест старога (не неадрэдагаванага) адразу ж пасля націскання УВОД. Заўважым, што кожны "стары" файл захоўваецца да чарговага выбару "Сохранить" з тым жа імем, але з пашырэннем bak (для разглядаемага прыкладу - A:nat.bak).

Паслуга "Переписать" дазваляе тыражыраваць файлы на магнітных носевых бітах. Для гэтага дастаткова пасля кожнага выбару "Переписать" указаць новае імя дыска альбо файла.

Вывад файла на друк (раздрукоўка тэксту) ажыццяўляецца пры дапамозе каманд меню "Текст"- "Печать"- "Начать".

Увага! При выкананні дзеючай лаб. работы з мэтай скарачэння часу друку і памяншэння зносу фарбавальнай стужкі ўсталяваныя ў падменю "Печать" наступныя параметры настройкі друку: "Гарнитура: Обычная", "Качество:1". Больш падрабязна арганізацыя друку разглядана ў лаб. раб. №3.

2. Стварэнне канчатковых верыянтаў тэкставых дакументаў

2.1. Рэдагаванне тэкстаў

Рэдагаванне з'яўляецца адным з асноўных этапаў фарміравання тэксту. Менавіта яго рэалізацыя на ПЭВМ істотна адрозніваецца ад рэалізацыі пры дапамозе пішучай машынкi.

Відавочна, што рэдагаванню можа падвяргацца зноў ствараемы тэкст (файл) альбо створаны раней (напрыклад, пры выкананні лаб. раб. №1) і захоўваемы ў знешняй памяці ПЭВМ на адным з дыскаў [1-3].

Вызаў тэксту са знешняй памяці на экран забяспечваюць паслугі "Текст"- "Загрузить". Пры іх выкарыстанні ЛЕКSIKON прапануе задаць імя выклікаемага файла непасрэдна (набраць поўнае імя і націснуць

УВОД) альбо выкарыстаць паслугі дадатковага меню з пералікам усіх даступных ЛЕКсіКОНу файлаў. Уваход у гэтае меню ажыццяўляецца ў тым выпадку, калі ў адказ на прапануемы "шаблон" (*.*) карыстальнік адкажа націскам кlawішы УВОД. У гэтым выпадку расчыняецца каталог, утрымліваючы стартавы файл ЛЕКсіКОНа. Для раскрыцця любога іншага каталога неабходна вызначыць яго імя, напрыклад а:*.*, і націснуць УВОД. Патрэбны файл выбіраецца "засветкай" яго імя з далейшым націсканнем УВОД.

У рамках рэдагавання ЛЕКсіКОН дае карыстальніку наступныя паслугі (з некаторымі з іх вы пазнаёміліся пры выкананні ЛР п1):

- фарматаванне (змяненне альбо выраўноўванне левых і правых межаў, заданне абзацнага водступу; гл. лаб.раб.Н1);
- цэнтраванне (размяшчэнне радка па цэнтры (ад левай да правай мяжы) вылучанага "рабочага" поля);
- выдаленне Фрагментаў тэксту;
- перамяшчэнне па тэксце яго Фрагментаў;
- стварэнне калонтытулаў;
- разбіванне на старонкі;
- стварэнне каталогаў;
- праверка правільнасці напісання слоў;

Фарматаванне складаецца з двух этапаў: заданне фармату (настройка межаў і непасрэднае фарматаванне (табл. 2.1).

Табліца 2.1

Асноўныя прыёмы фарматавання

Рэалізуемая функцыя	Кlawішы, пункты меню
Заданне межаў абзаца: па яго ўзоры, палярадне адзначаюшы пачатак "эталоннага" абзаца курсорам	(Pg+Ф7)/("Абзац" - "Граніцы" - "Образец")
Фарматаванне: ад цякучага радка да канца абзаца (без змянення пазіцыі першага сімвала цякучага радка)	УПР+Ф8
вылучаны радковы Фрагмент пераўтварыць у абзац	УПР+Ф8

Непосредное форматирование текста осуществляется автоматически в процессе его набора в выпадак, если выбраны соответствующие режимы ("Абзац" - "Режим" - "Форматировать").

После выпадения палецки вид абзаца может не соответствовать заданному формату. Для выравнивания его палецку (слева и справа) курсором перемещается первая строка абзаца и нажимаются клавиши УПР+Ф8 либо выполняются команды меню "Абзац" - "Формат". Если абзац велик, а изменения касались только его нижней части, то курсор можно устанавливать на ближайшую строку, выше которой текст не карантируется, и нажать клавиши УПР+Ф8. Эффект будет тот же - абзац оформится.

У шарага выпадак для выравнивания абзаца "в парадок" необходимо только изменить двух соседних строк (назовем их "верхней" и "нижней") в единичном. Эта операция осуществляется следующим образом: курсор устанавливается сразу же за последним символом верхней строки и нажимается УДЛ (символы прикрываются концом строки). При этом нижняя строка "приклеивается" к верхней (без пробела).

Центрирование (выравнивание набранных символов по центру строки) магично только в тактом (значимом курсором) строку. Оно осуществляется при нажатии клавиши Ф8.

У шарага выпадак возникает необходимость выравнивания символа ближе к левой или правой границе. Выравнивание строки справа осуществляется в режиме "Вставка" (устанавливается клавишей ВСТ) следующим образом: курсор перемещается на позицию первого создаваемого символа, и нажимается клавиша ПРАБЕЛ. Значок строки слева таксама осуществляется в режиме "Вставка", но только при нажатии УДЛ. При этом курсор должен находиться левой создаваемых символов на столько позиций, на сколько кардинальных знаков сдвинулась строка (не меньше). Тут создание происходит потому, что все символы в заданном выпадаке пробелы, размещаемые правой курсором, выделяются палецкой при каждом нажатии УДЛ (либо закрыв при удержании клавиши в нажатом состоянии) (табл. 2.2).

Создание строки справа может быть использовано для создания нового абзаца (например, при делении одного абзаца). Работает так. Перед словом, которое должно начинаться с красного строки, устанавливается курсор и нажимается УВОД. При этом часть строки, которая выравнивалась правой курсором, перемещается на строку ниже

(усе наступныя радкі таксама осоўваюцца ўніз на адну пазіцыю). Затым осоўваюцца новы радок управа на патрэбны лік пазіцыяў і націскаецца УПР+Ф6.

Табліца 2.2

Групавое перамяшчэнне сімвалаў па радку

Рэалізуемая Функция	Клавішы, пункты меню
Цэнтраваць	Ф8
Перамясціць цяжучы радок:	
управа	"Вставка" - ПРАБЕЛ
улева (калі ёсць свабоднае месца)	"Вставка" - УДЛ

Выдаленне фрагментаў тэксту дзеліцца на два этапы:

- "засвечванне" (афарбоўка) фрагменту;
- адабранне "засвечанага" фрагменту з тэксту і перанясенне яго ў "кішэню".

Спосаб "засвечвання" вызначаецца тыпам фрагмента. Калі вызначаюцца радкі (адзін і больш) цалкам, то кажуць аб радковым фрагменце, калі ж вылучаецца частка радка (ў агульным выпадку можа быць і цэлы радок) ці часткі некалькіх радкоў, якія ўтвараюць сабой як бы прамавугольнік (верхнія і ніжнія бакі якога паралельны радкам), то гавораць аб прамавугольным ці блочным фрагменце.

У агульным выпадку радковы фрагмент фарміруецца так: курсор усталяецца на верхні (ніжні) радок вылучаемага фрагмента, націскаецца Ф3 (пры гэтым засвечваецца азначаны радок) а затым - клавішы перамяшчэння курсора ўніз (уверх) да тых пор, пакуль не будзе "засвечаны" ўвесь фрагмент. "Засвечванне" зверху ўніз можа праводзіцца шматразовам націскам Ф3. Альтэрнатыўным рашэннем той жа задачы з'яўляецца выкарыстоўванне каманд меню: "Фрагмент"-"Выдэліць"-"Строчны" з далейшым націскам клавішаў перамяшчэння курсора. Значь вылучэнне можна, націснуўшы Ф4.

Прамавугольны фрагмент "засвечваецца" з любога вугла, абвядзенага "мыслена прамавугольніка". Курсор усталяецца ў гэты вугал, націскаюцца клавішы Рг+Ф3, а далей з дапамогай клавішаў перамяшчэння курсора "засвечваецца" ўвесь прамавугольнік.

Каманды меню "Фрагмент"-"Выдэліць"-"Прамавугольны" сумесна з клавішнымі камандамі кіравання курсорам таксама дазваляюць вылу-

чыць прамавугольны фрагмент.

Адабранне "засвечанага" фрагмента з тэксту адбываецца ў націсканнем кlawішаў UPR+Ф3 ці выбарам паслуг меню "Фрагмент"-"Удаліць". Пры гэтым выдзелены фрагмент змяшчаецца ў спецыяльную доўгасць памяці ("кішэню"), дзе і захоўваецца да выдалення чарговага фрагменту (выдаляемы пазней "выкідае" з "кішэні" выдалены раней).

"Засветка" радковага фрагмента можа быць выкарыстана для стварэння абзацнага водступу (замест зруху радка ўправа). Пры гэтым, як і раней, кlawішаў УВОД разрываецца радок (калі з "чырвоны" радок фарміруецца з "новага", то гэтую аперацыю не выконваюць у абодвух выпадках). Затым "засвечваюцца" ўсе радкі зноў фарміруемага абзаца і націскаюцца кlawішы UPR+Ф8. Справа густу карыстальніка, які з метадаў стварэння абзацаў прыняць "на ўзбраенне": са зрухам ці з "засветкай" (эфект адзін і той жа).

Трэба запомніць, што "засвечаны" радковы фрагмент можна сушуць цалкам на пазіцыю ўлева (UPR+Ф5) альбо ўправа (UPR+Ф6), тады як без "засветкі" гэта робіцца парадкова.

Перамяшчэнне фрагмента ўключае ў сябе выдаленне фрагмента (гл. вышэй) і ўстаўку яго ў азначанае курсорам месца. Каманды "ўстаўкі" залежаць ад тыпу фрагмента: UPR+Ф4 (калі фрагмент радковы) альбо Pг+Ф4 (калі фрагмент прамавугольны). Свае рашэнні мае і меню "Фрагмент"-"Вставіць"-"Вставіць строки"/"Вставіць прамавугольнік". Азначым, што радковы фрагмент можа быць сушуты ўлева ці ўправа (кожны раз на адну пазіцыю) кlawішамі камандамі UPR+Ф5 ці UPR+Ф6 адпаведна. Асноўныя прыёмы работы з фрагментамі тэксту зведзены ў табл. 2.3.

Увага! У залежнасці ад настройкі ЛЕКсікона (ЗАМ/) перамяшчэнне фрагмента з кішэні ў тэкст можа быць выканана альбо з заменай (стратай) іншага фрагмента (ад курсора і ніжэй), роўнага па памеры ўстаўляемому, альбо са зрухам (уніс ці ўправа) наяўных фрагментаў.

Стварэнне калонтитулаў рэалізуецца паслугамі меню "Страніцы"-"Колонтитул". Пасля іх паслядоўнага выбару карыстальніку прапануецца сфарміраваць пастаронкавы загаловак. Яго набор завяршаецца націсканнем кlawішы УВОД.

Пры гэтым ЛЕКсікон пераводзіцца ў стан "тэкставае вакно". Калонтитулы ўзнаўляюцца на экране адначасова з пастаронкавымі раздзяляльнымі лініямі і нумарамі старонак (гл. ніжэй. На мал.2.1,а

Табліца 2.3

Магчымасці маніпулявання фрагментамі

Дзеянні з вылучаным участкам тэксту	Клавішы	
	Радковы фрагмент	Блочны фрагмент
Пачаць вылучэнне	Ф3	Рг+Ф3
Расшырыць вылучаны фрагмент	↑ / ↓	→ / ← / ↑ / ↓
Адмяніць вылучэнне	Ф4	Ф4
Выдаліць вылучаны фрагмент (памясціць у "кішэню")	УПР+Ф3	УПР+Ф3
Уставіць фрагмент з "кішэні"	УПР+Ф4	Рг+Ф4
Адфарматаваць як абзац	УПР+Ф8	
Ссунуць улева	УПР+Ф5	
Ссунуць управа	УПР+Ф6	

калантытул прадстаўлены дзвюма гарызантальнымі лініямі і тэкстам паміж імі).

Увага! Колантытулы могуць быць выдалены аўтаматычна (паслугай "Страницы"- "Убрать"), калі паслугай "Колантитул" узнаўляецца тэкст раней зададзенага колантытула.

Разбіванне на старонкі з адначасовым устанавленнем іх нумароў ажыццяўляецца паслугамі меню "Страницы"- "Расставить". Пры гэтым на ўсю шырыню экрана фарміруецца пункцірная лінія, ніжэй якой размяшчаецца нумар цякучай старонкі (мал. 2.1).

-5-

П.П.Урбановіч Тэкставы рэдактар LEXICON

6

-5-

Мал. 2.1. Прыклады выявы на экране міжстаронкавых
меж з колантытуламі (а) і без яго (б)

15a 55191

Калі пасля ўстаноўкі меж правесці структурнае змяненне тэксту, напрыклад, уставіць фрагмент, то колькасць радкоў на старонцы зменіцца (мяжа ссоўваецца разам з тэкстам).

Увага! Міжстаронкавыя межы знікаюць пасля фарматавання, калі яны апынаюцца ўнутры фарматуемага абзаца.

Аперацыі разбіцця на старонкі папярэдняе заданне міжрадкавай адлегласці ў інтэрвалах ("Шаг"), вышыні старонкі ў інтэрвалах ("Высота") і пачатковага нумару, гэта значыць нумару першай старонкі рэдагуемага тэксту ("НачНомер").

Увага! Першая старонка файла, які ё нумар ёй ні прывоіў карыстальнік камандамі "Страницы"- "НачНомер", аўтаматычна не нумаруецца. Месца для нумара гэтай старонкі карыстальнік павінен зарэзерваваць перад разбіццём тэксту на старонкі.

Відарочна, што аўтаматычнае дзяленне на старонкі можа не задавальняць карыстальніка (разрываюцца тэблiцы, малюнкi i др.). У гэтым выпадку карыстальнік можа перамясціць некаторыя фрагменты для лепшага пераразмеркавання тэксту па старонках альбо выкарыстаць яшчэ адну паслугу: задаць "жорсткія старонкі", напрыклад, перад табліцай і пасля яе. Жорсткія старонкі памячаюцца у месцах, азначаных курсорам, націсканнем клавiш Pg+Ф8 (мал.2.2).

Мал.2.2. Прыклад адлюстравання на экране
прыкметы "жорсткай" старонкі (некалькі
пазылічана адлегласць паміж лініямі)

Паўторны выбар паслугі "Расставит" пасля ўвядзення жорсткіх старонак прыводзіць да пераразмеркавання "мяккіх" і іх перанумарацыі. Жорсткія старонкі нумаруюцца адначасова з "мяккімі" (нумарацыя не з'яўляецца).

Адказ ад дзялення на старонкі- "Страницы"- "Убрать" (пры гэтым знішчаюцца ўсе міжстаронкавыя межы : і "мяккія", і жорсткія"). Заўважым, што раздзяляльныя лініі пры друку не ўзнаўляюцца.

Увага! Увядзенне міжстаронкавых межаў не ўспрымаецца ЛЕКСІКО-Нам як змяненне тэксту, і таму файл, вызваны толькі для разбіцця на старонкі, не захоўваецца пасля ўстаноўкі камандамі

СЕРВИС ЦЕНТРА
АКТИВНО
1994

19128 021

"Текст" - "Сохранить". Большаго, калі апошняя аперацыя па стварэнні тэксту з'яўляецца дзеянне на старонкі, то ЛЕКСІКОН па камандзе "Сохранить" памылкова раіць тэкст не захоўваць. Для захавання тэксту (з міжстаронкавымі межамі) можна выкарыстаць каманды "Текст" - "Перенести" або правесці імітацыю рэдагавання тэксту (напрыклад, увесці і адразу выдаліць сімвал).

Стварэнне каталогаў (зместаў) забяспечвае паслуга "Страницы" - "Каталог". Яе выкарыстанне дазваляе стварыць у "кішэні" паслядоўнасць радкоў, кожны з якіх пачынаецца наступнай сукупнасцю сімвалаў: "прабел", "лічба", ..., "лічба", "кропка" (напрыклад; 1.2 альбо 12.) альбо са слоў "Введение", "Глава", "Дополнение". Калі заглаўкі раздзелаў пачынаюцца лічбай з кропкай, то гэтыя заглаўкі-радкі пападаюць у "кішэню", адкуль яны здабываюцца камандай УПР+Ф4 (праца з тэкстам на беларускай мове, як бачна, некалькі абмежавана з пункту гледжання азначанай магчымасці). Радкі каталога ўсякаюцца справа. Колькасць выводзімых сімвалаў вызначаецца прынятай канфігурацыяй.

Праверка правільнасці напісання слоў забяспечана паслугай галоўнага кіруючага меню "ЛЕКСІКА". Як правіла, у тэкставым рэдактары кантроль правапісу слоў праводзіцца шляхам іх параўнання з эталонамі, якія захоўваюцца ў слоўніках. У ЛЕКСІКОНЕ слоўнікаў можа быць некалькі:

- асноўны (адзін), які пастаўляецца распрацавальнікам тэкставага рэдактара (базіруецца на лінгвістычнай тэрыі А.А.Залізняка і алгарытмах, распрацаваных А.Б.Баркоўскім);

- дадатковыя (адвольная колькасць), ствараемыя карыстальнікам для пашырэння базавага на увесь час зносін з ЛЕКСІКОНам;

- рабочы (адзін), ствараецца на час цяжучага сеанса працы з ЛЕКСІКОНам.

Дзеянне слоўнікаў на дадатковыя і рабочыя даволі умоўнае: дадатковы становіцца рабочым пасля яго загрузкі ў аперацыйную памяць паслугай "Лексика" - "Рабочий Словарь" - "Загрузить", і наадварот, рабочы становіцца дадатковым пасля яго запісу на дыск паслугай "Лексика" - "Рабочий Словарь" - "Сохранить" з прысвойваннем яму імя (імя файла). Пешапачаткова ствараецца рабочы слоўнік ("Лексика" - "Рабочий Словарь" - "Вставить слово"). Пасля выбару (г.зн.пасля "засветкі" і націскання УВОД) паслугі "Вставить слово" ЛЕКСІКОН прапануе набраць уводзімае ў слоўнік слова на клав'ятуры. Набранае

слова пры націсканні клавiшы УВОД памятаеца ў рабочы слоўнік. Гэтыя дзеянні можна паўтараць многаразова.

Створаны слоўнік можна захаваць у знешняй памяці ПЭВМ ("Лексика" - "Рабочий словарь" - "Сохранить"). Рабочы слоўнік можа стварацца з некалькіх дадатковых, вызываемых і паслядоўна аб'ядноўваемых паслугай "Лексика" - "Рабочий Словарь" - "Загрузить", і карэктываваных ("Вставить слово", "Убрать слово", "Очистить"). Гэты аб'яднаны слоўнік можна перавесці ў разрад дадатковых з прысвойваннем яму новага імя. Калі ў працэсе фарміравання тэксту карыстальнік не звяртаў увагі на гукавыя сігналы аб памылках (а ў радзе выпадкаў - для набыцця большай упэўненасці), ан можа скарыстаць паслугу "Проверить", устанавіўшы першадачаткова курсор на першым радку правараемага тэксту. У першым выпадку праверка ажыццяўляецца ў "старт-стопным" рэжыме: "старт" даецца націсканнем УВОД, спыненне адбываецца аўтаматычна пры выяўленні памылковага альбо незнаёмага (адсутнічаючага ў базавым, падключаным да яго рабочым і аперацыйным слоўніках) слова, якое ўзнаўляецца ў службовым радку ЛЕКSI-KOHa. Кожны раз чарговаму "старту" папярэднічае прапанова ЛЕКSI-KOHa. На альбо паловініць аперацыйны слоўнік словам, папаўшым "пад падазрэнне", альбо, пакінуўшы слоўнік без змяненняў, прадоўжыць кантроль.

УВАГА! Паслуга "Проверить" прапануе магчымасць (пашыраць) аперацыйны слоўнік (карыстальнік пазбаўлены магчымасці выдаліць з яго памылковае слова). Будзьце ўважлівы пры выбары рашэння: УВОД - папаўненне слоўніка; КЛЮЧ - адказ ад паслугі (пры гэтым курсор вяртаецца ў тэкставое акно, абазначаючы пачатак "падазронага" слова).

2.2. "Чысты" друк

Вывад на друк (на прынтэр) забяспечваецца паслугамі меню: "Текст" - "Печать". Выбар апошняй прапануе паслугі чарговага падменю:

Начать (яе выбар - перадапошняя ручная аперацыя перад вывадам тэксту на прынтэр, апошняя з'яўляецца націсканне клавiшы УВОД);

Гарнитура: Графическая/Загружаемая/Обычная/Узкая (выбар комплексу шрыфтоў. Для "чыставай" вельмі важных дакументаў рэкамендуецца выбраць "Графическая");

Качество:1/2 (выбар узроўню якасці друку:"2" -лепш, чым "1");
Левое Поле:20 (заданне зруху тэксту, дакладнай - левай мякы
вобласці экрана, прадастаўленай карыстальніку для стварэння тэк-
ту, ад левага краю паперы у мм);

Листы/Лента (выбар тыпу паперы: асобныя лісты альбо рулонная
папера);

Принтер/Файл (выбар атрымальніка тэксту. Для адшчыўлення
друку - "Принтер").

Вопыт паказвае, што настройка рэжыму друку не вызывае істотных
цяжкасцей нават у пачынаючага карыстальніка, таму што звычайны ва-
рыянт настройкі захоўваецца ў памяці ПЭВМ (рэалізуецца па
"эмоўчванні"). Але сустракаюцца і такія сітуацыі, калі прынтэр "не
разумее" настройку друку.

УВАГА! Стварыце сабе "прыклады друку". Для гэтага сфарміруйце
сабе невялікі (2-3 радкі) тэкст, у якім выкарыстайце ўсе магчымыя
шрыфты. Затым выведзіце яго на друк (на адну і тую ж старонку) у
розных варыянтах настройкі "Гарнітура" і "Качество". Гэта вам
спатрэбіцца, у крайнім выпадку, для складання справаздачы аб лаба-
раторнай рабоце.

Некаторыя магчымасці настройкі друку прэілюстраваны ніжэй на
прыкладзе адной і той жа фразы: " П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдак-
тар LEXICON " (тэкст узноўлены ПЭВМ IBM PC/AT, укамплектаванай
прынтэрам EPSON FX-1170):

П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдактар LEXICON

П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдактар LEXICON

П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдактар LEXICON

П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдактар LEXICON

П.П. Урбановіч. Тэкставы рэдактар LEXICON

3. Стварэнне структурна ускладненых тэкстаў

Карыстальнік, надзелены некаторымі вопытамі стварэння тэкставых дакументаў на ПЭВМ, заўсёды імкнецца прыдаць сваёму твору структурную "элегантнасць".

Для гэтых мэт ЛЕКСІКОН працуе карыстальніку :

- табліцу сімвалаў;
- каманды з параметрамі;
- макракаманды;
- сродкі "запазычвання" матэрыялу.

Табліца сімвалаў адлюстроўвае сабой альтэрнатыўны спосаб набору сімвала шляхам паказу яго парадкавага нумара. У асноўным спосабе сімвал унаўляецца пасля націскання адпаведнай кlawішы ў полі алфавітна-лічбавай кlawіятуры, у альтэрнатыўным - сімвал фарміруецца складанай: націскаецца (і ўтрымліваецца на ўвесь час набору нумара) кlawіша ДОП, затым - паслядоўнасць кlawішы малой лічбавай кlawіятуры, адлюстроўваючай нумар сімвала. Пасля "вызвалення" ДОП у пазіцыі, адзначанай раней курсорам, з'яўляецца адпаведны сімвал. На халь, з-за адсутнасці уніфікацыі выкарыстоўваемых сродкаў, немагчыма ўявіць табліцу "на ўсе выпадкі жыцця". Таму карыстальніку прапануецца стварыць "сваю" альтэрнатыўную табліцу нумароў сімвалаў ЛЕКСІКОНА сродкамі сваёй ПЭВМ (у выглядзе табл. 3.1).

Пры "запаўненні" мае сэнс выкарыстоўваць паслугі меню "Текст"-"Конфігурацыя"-"Табуляцыя". Калі меткі табуляцыі будуць расставлены дакладна, то карыстальнік можа эканоміць час на перамяшчэнне курсора. Кожнае націсканне кlawішы табуляцыі перамяшчае курсор на новую метку.

УВАГА! Сімвалы аднаго і таго ж нумара "альтэрнатыўнай" табліцы могуць змяняцца на экране пры змене рэжыму (графічны / тэкставы) і не супадаць з звыдзённымі на друк (табл.3.1).

Нумар сімвала ў ЛЕКСІКОНЕ

Табліца 3.1

Дзесяткі	Адзінкі
(ад 0 да 25)	(0 1 2 3 4 5 6 7 8 9)

Нумар(набіраецца у полі малой лічбавай клавiятуры).

Вяданне нумароў сiмвалаў псеўдаграфiкi (элементарныя графiчныя адлюстраваннi вызначанай формы,напрыклад 177,182,206, 220) дазваляе фарміраваць прасцейшыя малюнкi таблiцы (зварніце ўвагу на таблiцы 1 іх "цвяное абрамленне": у папярэднiх работах яны выкананы выкарыстаннем сiмвалаў псеўдаграфiкi).

Каманды з параметрамі рэалізуюць аперацыі, якія непасрэдна не забяспечваюцца камандамі меню. Першыя версіі ЛЕКСІКОНА (напрыклад, ЛЕКСІКОН667) мелі ў сваім саставе каманды (з параметрамі), якія дазваляюць у межах адной і той жа старонкі выдзеліць фрагменты змяненнем міхрадкавай адлегласці і шчыльнасці друку, увесці верхнія альбо ніжнія індэксы.

Прызнакам каманды з'яўляецца перавернуты знак пытання (), які набіраецца ў полі малой лічбавай клавiятуры (яго нумар 255) пры націснутай клавiшы ДОП і курсоры ,які знаходзіцца ў пачатку радка. Перавернуты знак пытання на экране ўзнаўляецца толькі ў графiчным рэжыме і пасля "зняцця пельца" з клавiшы ДОП.

Прызнак каманднага слова - гэта адзін сiмвал Ш(прапісная руская "ША"), які вызначае саму каманду: вызначыць крок друку (міхрадкавую адлегласць). Крок друку (у інтэрвалах) выбіраецца любы, кратны 0.5 (0.5,1,1.5,2,2.5 і г.д.).

Параметр-лічба, давызначаючая каманду ў камандзе задання міхрадкавай адлегласці - гэта 0.5,1,1.5, і г.д.

Прыклады каманд з параметрамі:

Ш1 - устанавіць крок друку адзін інтэрвал;

Ш1.5 - устанавіць крок друку паўтара інтэрвала;

Ш2 - устанавіць крок друку два інтэрвалы.

УВАГА! Разгледжаныя каманды з параметрамі рэалізуюцца толькі пры друку, прычым змяненне кроку праводзіцца пасля радка тэксту, услед за камандным радком. На экране ўвесь тэкст (уключаючы індэксы) узнаўляецца з нязменным міхрадкавым інтэрвалам.

УВАГА! Каманды з параметрамі разбураюцца пры фарматаванні, калі апынаюцца ў сярэдзіне фарматуемага фрагмента тэксту.

Макракаманды - узбуйненныя каманды, абагульняючыя альбо ўключаючыя ў сябе некалькі простых. Напрыклад: "Прыгатаў абед!" Гэта, магчыма: "Схадзі у магазін купі прадукты і г.д."

Макракаманды ствараюць у тым выпадку, калі адна і тая ж паслядоўнасць дзеянняў карыстальніка паўтараецца пры стварэнні тэкставага дакумента. Напрыклад, слова ЛЕКСІКОН многаразова суст-

ракаеца нам па тэксце лабараторнага практыкума. Відавочна, было 6 нядрэнна мець у "рэзерве" адну ці дзве клавiшы, нацiсканне якiх дазваляла б узнаўляць цэлае слова (успомiнiце, хто карыстаўся, як зручна званiць сябрам, набiраючы "скарочаны нумар" iх тэлефона). Другi прыклад: таблiцы "лепей глядзяцца", калi ў iх вертыкальныя лiнii пераарыўныя. Забяспечваецца гэта пры друку (Гарнiтура:Графiчная;Якасць:2) прыняццем мiкрадковай адлегласцi адзiн iнтэграл. Але з такой шчыльнасцю "дрэзна глядзiцца" астатнi тэкст. Выхад - пераменны крок друку. Ён ствараецца клавiшнымi камандамi. Калi таблiц многа, то фармiраванне клавiшных каманд (адна - перад таблiцай, другая - пасля) аказваецца ўтомнай работай. Цi можна яе спрасiць, змянiўшы набор клавiшных каманд нацiсканнем клавiш? Аказваецца, можна, але спачатку неабходна правесцi "падрыхтоўчую работу" - стварыць макракаманды. Макракаманды фармiруюцца ў АЗУ пры дапамозе меню i на дыску ў выглядзе файла KEYMACRO.LEX.

Паслугамi меню "Тэкст-Макро" ствараюцца макракаманды толькi на адзiн сеанс работы з ЛЕКСIКОНам. Робiцца гэта так: выбiраецца паслуга "Макро" ("засвечваецца" i нацiскаецца УВОД); пры гэтым курсор перамяшчаецца ў службовы радок (другi зверху) - карыстальнiку прапануецца ўвесцi сiмвал, якi ў далейшым будзе "увасабляць" сабоi патрэбную макрапаслядоўнасць. У прыкладзе з ЛЕКСIКОНам зручна выкарыстоўваць сiмвал Я, а з iнтэрваламi - лiтару О (адзiн iнтэрвал). Пасля ўводу сiмвала карыстальнiку прапануецца ў тым жа радку сфармiраваць "макрапаслядоўнасць" (яе набор заканчваецца нацiсканнем УВОД).

Сiмвалы алфавiтна-лiчбавай клавiятуры ў макрапаслядоўнасць уводзяцца проста нацiсканнем адпаведнай клавiшы. Для ўводу службовых сiмвалаў (абазначэнняў службовых клавiшаў, напрыклад УВОД, УПР, ДОП i г.д.) неабходна спачатку нацiснуць клавiшу Ф2, а затым патрэбную службовую. Абазначэнне службовых сiмвалаў узнаўляецца ў Фiгурных дужках у англiйскiм варыянце, напрыклад, УВОД - {ENTER}, (гл. дадатак 3).

УВАГА! "Вобраз" клавiшаў, самастойна не рэалiзуючых функцыi (УПР, ДОП), фармiруюцца адначасова з "вобразам" тых клавiшаў, якiя прыдаюць камандзе закончаны выгляд (УПР+Ф8-(CTRL-F8), ДОП+2-{ALT-2}). Макрапаслядоўнасць прыводзiцца ў дзеянне ў працэсе набору тэксту нацiсканнем "закадэраванай" карыстальнiкам клавiшы разам з клавiшай ДОП. Другiмi словамi, структура макракаманды - ДОП+сiмвал.

Кожная макракаманда можа быць прачытана так: "Узнаві тое, што мной было ўведзена раней у макрапаслядоўнасць і закарэравана азначаным сімвалам!" У выніку замест "ЛЕКСІКОН" набіраюць "ДОП+Л", а замест "{ ДОП+(2-5-5)-Ш-1" набіраюць "ДОП+0". Тут, як і раней, знак "-" азначае паслядоўны, а знак "+" - адначасовы набор сімвалаў, звязаных гэтым знакам. Запіс (ДОП+{2-5-5)-Ш-1 сведчыць аб тым, што пры наборы макрапаслядоўнасці спачатку націскаецца клавіша ДОП, затым (не адпускаючы ДОП) - клавішы 2,5 і яшчэ раз 5(у полі малой лічбавай клавіятуры), адпускаецца ДОП і паслядоўна націскаюцца клавішы з буквай Ш і лічбай 1. Клавішнымі сродкамі ствараюцца макракаманды на ўвесь час зносін з ЛЕКсіКОНам, таму што яны запамінаюцца ў спецыяльным файле KEYMACRO.LEX. Карыстальнік можа праглядзець яго змесціма ў тэкставым акне. Аднак змяненне яго "ўнутранасцей" у сеансе работы ЛЕКсіКОНа ніяк не ўплывае на работу ЛЕКсіКОНа. Змесціва "стандартнага файла" KEYMACRO.LEX:

```
МАКРА И
      Г
МАКРА Ц
      Т
МАКРА У
      Г
МАКРА К
      ---
МАКРА Е
      | (LEFT) (DOWN)
МАКРА Ф
      |---
МАКРА Ы
      -|-
МАКРА В
      -|
МАКРА Я
      |---
МАКРА Ч
      -|-
МАКРА С
      ---|
```

Яно можа быць выкарыстана для напамінення аб рэалізаваных функцыях.

ях. Клавiшы Й, Ц, У, К, Е, Ф, Н, В, Я, Ч, С размешчаны так:

Й Ц У К Е

Ф Н В

Я Ч С

таму лёгка запомніць, якія сімвалы з'яўляюцца пры іх націсканні адначасова з клавiшай ДОП:

Г Г |

Т Т |

Л Л |

Сродкі "запазычання" матэрыялу прадстаўлены ў ЛЕКСІКОНЕ сістэмай тэкставых вокнаў. Назіральны карыстальнік звярнуў увагу на тое, што ў левым вугле (у разрыве рамкі) тэкставага акна, якое з'яўляецца на экране адразу ж пасля запуску ЛЕКСІКОНА, маецца лічба. Гэта нумар тэкставага акна. Пасля нумара, таксама ў разрыве рамкі, можа знаходзіцца імя тэксту (файла). Карыстальніку для фарміравання тэксту даецца дзевяць вокнаў (ад 1 да 9, нулявое - служб. зае). Змена акна праводзіцца адначасовым націсканнем ДОП і адпаведнай лічбавай клавiшы (у полі алфавітна-лічбавай клавiятуры).

У кожным тэкставым акне карыстальнік можа выконваць усе звычайныя аперашы, у тым ліку і перанясенне ў "кішэню" фрагмента тэксту. Трэба запомніць, што ЛЕКСІКОН мае адну адзіную "кішэню" на ўсе тэкставыя вокны. Таму фрагмент тэксту, узяты з акна, напрыклад другога, можа быць устаўлены ў тэкст першага акна.

Электронная старонка мае тры ўзроўні прадстаўлення:

- тэкставае акно;
- экран;
- буфер памяці (памяць).

Гэтыя ўзроўні запісаны ў парадку ўзрастання магчымых памераў прадстаўлення тэксту. Г.зн.тэкставае акно можа "расчыняцца" на ўвесь экран (але не шырэй), а экран здольны ўзнавіць толькі частку буфера. Параметры тэкставага акна (памеры, колер/свет), могуць па хаданні карыстальніка змяняцца (паслуга "Тэкст"- "Конфігурацыя"- "Окно").

У заканчэнні адзначым, што ў ладзеным дапаможніку апісаны не ўсе магчымасці ЛЕКСІКОНА. Карыстальніку прапануецца магчымасць правесці далатковыя даследаванні.

II. ЛАБАРАТОРНЫЯ РАБОТЫ

Лабараторная работа N1

СТВАРЭННЕ "ЧАРНАВІКОУ" СРОДКАМІ ЛЕКСІКОНА

Мэта работы - вывучыць функцыі тэкставага рэдактара ЛЕКСІКОН, якія забяспечваюць стварэнне "чорнавых" варыянтаў тэкставых дакументаў, набыць першасныя навыкі аўтаматызаванага фарміравання тэкставых дакументаў.

Заданні для самападрыхтоўкі

1. Вывучыць апісанне лабараторнай работы па пп.1.1-1.2 першай часткі ладзенага дапаможніка. Запомніць асноўныя паняцці і прызначэнне камандаў і клавішаў.

2. Пазнаёміцца з матэрыяламі літаратурных крыніц [3, глава 17; 4, глава 1], звярнуўшы асаблівую ўвагу на ілюстрацыі.

3. Растлумачыць выяву "экран 1.1".

4. Падрыхтаваць для правядзення лабараторнай работы які-небудзь тэкст (прыкладна паўстаронкі).

Увага! Падрыхтуйце, калі ласка, 2-3 стандартных лісткі (не складаць і не кумячыць) для правядзення кожнай лабараторнай работы.

Парадак выканання работы

1. Загрузіць ЛЕКСІКОН, для чаго ўвайсці ў каталог LEXICON і запусціць праграму рэдактара lex.exe. Азнаёміцца з сістэмнай дапамогай (F1).

2. Усталяваць наступныя рэжымы фарміравання дакумента: выраўноўванне правай граніцы без пераносу слоў, нумар шрыфту - 0.

3. Устанавіць правую, левую граніцы і абзацы водступ (напрыклад, 65, 1, 6 разрадаў адпаведна) сродкамі меню.

4. Фарміраваць на экране арыгінальны (свой) тэкставы дакумент з 2-3 абзацаў (першую частку дакумента).

При необхідності користацца дапамогай (F1).

5. Выправіць відавочныя памылкі.

6. Надаць назву дакументу, якая павінна быць набрана другім шрыфтам. Вызначыць розніцу ў выглядзе апошняга тэксту на экране ў графічным і тэкставым рэжымах.

7. Усталяваць рэжым фарміравання правага краю тэксту з пераносам. Ацаніць розніцу.

8. Захаваць канчатковы варыянт тэксту ў файле з імём, напрыклад, lex.111.

9. Увайсці ў другое акно.

10. Без змянення рэжымаў набраць другую частку падрыхтаванага дакумента (шрыфт - асімоўны); правую, левую граніцы і абзацны водступ змяніць, зрабіць гэта адпаведнымі функцыянальнымі клявішамі.

11. Захаваць набраны тэкст на дыскеце, наладзіць файлу адпаведнае імя, напрыклад, lex.112.

12. Вярнуцца да тэксту ў першае акно. Правесці змяненне хаця б некалькіх сімвалаў (можна штучна). Захаваць на дыскеце яго апошні варыянт. Звярнуць увагу на агульную колькасць файлаў на дыскеце.

13. Раздрукаваць сфарміраваны тэкст на прынтэры (параметры настройкі друку "Гарнітура: Обычная", "Качество:1").

14. Выйсці з ЛЕКSIKONa.

Змест справаздачы

Копіі тэкставага дакумента (1 с.) і сфарміраваныя файлы (на дыскеце).

Увага! Справаздачы пасля іх абароны захоўваць да заліку.

Пытанні для самакантролю

1. Назавіце функцыі, якія рэалізуюцца ЛЕКSIKONам.

2. У чым адлічча тэкставага і графічнага рэжымаў фарміравання тэкстаў?

3. Дзе размешчаны радок станаў ЛЕКSIKONa?

4. Пералічыце галоўныя паслугі галоўнага кіруючага меню.

СТВОРЕННЯ "ЧИСТАВІКОУ" СРОДКАМИ ЛЕКСІКОНА

Мета роботи - вивучити магчмвасці ЛЕКСІКОНА па рэдагаванні тэкстаў, набыць звычкі аўтаматызаванага рэдагавання і падрыхтоўкі тэкставых дакументаў да выяздзення на друк у асяроддзі ЛЕКСІКОН

Заданні для самападрыхтоўкі

1. Паўтарыць раздзел "Кароткія звесткі аб ЛЕКСІКОНЕ" (лаб.раб.№ 1) і вивучыць пп. 2.1-2.2 часткі I.
2. Азнаёміцца з матэрыяламі літаратурных крыніц [3, глава 17; 4, глава 1], звярнуўшы асоблівую ўвагу на ілюстрацыі.
3. Паясніць змест табл. 2.1-2.3 і мал. 2.1-2.2.
4. Падрыхтаваць рукапіс "Узор друку".

Парадак выканання работы

1. Загрузіць ЛЕКСІКОН .
2. Задаць рэжым работы ЛЕКСІКОНА, падобна таму, як гэта было зроблена ў першай рабоце.
3. Вызначыць наяўнасць (адсутнасць) узв'язанасці становішча курсора і магчмвасці перанумарацыі старонак.
4. Афарміраваць на экране, дыскеце і паперы (прынтэры) "узор друку".
5. Загрузіць у два вокны фрагменты тэкстаў, набраных пры выкананні першай работы. Аб'яднаць абодва фрагменты, дапоўніць гэты тэкст (магчмва штучным тэкстам) і афарматаваць аб'яднаны тэкст. Назва дакумента павінна быць пасярэдзіне старонкі.
6. Штучна зрабіць некалькі раздзелаў у тэксце.
7. Стварыць каталог.
8. Разбіць тэкст на старонкі "мяккія" і "жорсткія").
9. Праверыць (калі магчмва) правапіс слоў.
10. Раздрукаваць тытульны ліст і чыставы варыянт арыгінальнага тэкставага дакумента (параметры настройкі друку выбраць самастойна).
11. Выйці з ЛЕКСІКОНА.
12. Аформіць справаздачу аб рабоце.

Змест справядачы

1. Тытульны ліст.
2. Копія тэкставага дакумента .
3. Дадатак. Узоры друку.

Пытанні для самакантролю

1. Назавіце функцыі ЛЕКСІКОНА для рэдагавання тэксту.
2. У чым адрозненне радковага і прамавугольнага фрагментаў тэкстаў?
3. Як выканаць перамяшчэнне (улева і ўправа) радка, радковага і прамавугольнага фрагментаў?
4. Ці можна ўзнавіць (без яго паўторнага набору) выдалены фрагмент?
5. Назавіце асноўныя "паслугі" галоўнага кіруючага меню.
6. Што азначае гукавы сігнал, узнікаючы ў працэсе набору тэксту?
7. У чым адрозненне аперацый, рэалізуюемых пры націсканні УПР, УПР+Ф3 і Рг+Ф3 ?
8. Як забяспечыць вывад тэкставага дакумента на друк?
9. Назавіце асноўныя "паслугі" падменю "Друк".

Лабараторная работа N 3

СТВАРЭННЕ СТРУКТУРНА УСКЛАДНЕННЫХ ТЭКСТАЎ

Мэта работы - вывучыць магчымасці ЛЕКСІКОНА і набыць практычныя звычкі па стварэнні структурна-ускладненых тэкставых дакументаў, набыць навыкі стварэння табліцаў.

Заданні для самападрыхтоўкі

1. Вывучыць пр. 3.1-3.2 .
2. Азнаёміцца з матэрыяламі літаратурных крыніц [3, глава 17;4, глава 1], звярнуўшы ўвагу на ілюстрацыі.

3. Падрыхтаваць якую-небудзь табліцу (прыкладна з 3-4 калонак і 6-7 радкоў), дзе адно і тое ж слова сустракаецца 4-8 разоў.

Паслядоўнасць выканання работы

1. Загрузіць ЛЕКСІКОН .

2. Загрузіць у першае акно тэкст, сфарміраваны пад час выканання другой работы.

3. Умоўна разбіць загрузаны дакумент на 2-3 прымерна роўныя часткі. Сродкам ЛЕКСІКОНА падрыхтаваць яго да друку, але пры гэтым кожная з азначаных частак дакумента павінна друкавацца з рознай міжрадкавай адлегласцю: 1-я - 0.5, 2-я - 1.0 і г.д.

4. Перайсці ў другое вакно. Сфарміраваць на экране падрыхтаваную табліцу, запоўніць яе. Уставіць табліцу ў тэкст, размешчаны ў першым акне.

Увага! Абавазкова карыстацца макракамандамі пры наборы аднолькавых слоў.

5. Радрукаваць створаную табліцу (параметры настройкі друку: Гарнітура: Графічная; Якасць: 2).

6. Выйсці з ЛЕКСІКОНА.

7. Аформіць справаздачу.

Змест справаздачы

1. Файл на дысकेце.

2. Табліца сімвалаў

Пытанні для самакантролю

1. Як сфарміравана "цэнявое аб'явленне" табл.1.1 ?

2. Як ажыццявіць вывад тэксту са зменнымі (унутры адной старонкі) міжстаронкавымі адлегласцямі?

3. Што забяспечвае рэалізацыя макрапаслядоўнасці выгляду :|{LEFT} {DOWN}?

Даведнік па ЛЕКСІКОНУ

УВАГА! У табліцы знак "+" азначае, што клавiшы нацiскаюцца (рэжым выбiраюцца) адначасова, а знак "-" паслядоўна. Выражэнне выгляду А/В абазначае А ці В, а выражэнне {А+В}/С абазначае А+В ці С.

Функцыі кіруючых клавiш

Клавiшы		Функцыі, рэалiзуемыя сродкамі аперацыйнай сiстэмы MS-DOC
1	2	3
Ключ	ESC	Адмена (пераход). Адмяняе любыя сiмвалы цякучага радка. Выкарыстоўваецца для выхаду з розных рэжымаў (праграм)
	Tab	Табуляцыя. Перамяшчае курсор на некалькі пазіцый управа
УПР	Ctrl	Кіраванне. Дзейнічае пры адначасовым нацiсканні другой клавiшы
ДОП	ALT	Дапаўненне. Прадстаўленне дадатковых (альтэрнатыўных) магчымасцей. Дзейнічае пры адначасовым нацiсканні другой клавiшы
 (Pr)	Shift	Змяненне рэгістра (верхні/ніжні, прапісныя/радковыя літары) на час нацiскання клавiшы
ЛАТ	Вызн. ПЭБМ	Фіксацыя рэгістра лацінскіх літараў
РУС	-"-	Фіксацыя рэгістра рускіх літараў
Р/Л	-"-	Перавод рэгістра рускі/лацінскі на час нацiскання клавiшы
ИНФ	-	Службовая клавiша. Выкарыстоўваецца ў аперацыйнай сiстэме MS6
	BSpace	Вяртанне курсора на адну пазіцыю ўлева з адначасовым сцiраннем апошняга ўведзенага сiмвала
ПЕЧ*	PrntSor	Забяспечвае вывад на друк пры адначасовым нацiсканні клавiшы або УПР
ФПБ	CapsLock	Фіксацыя рэгістра (верхняга/ніжняга)
ФСД/СТОП	ScrLock (Break)	Забяспечвае заканчэнне дзеянняў каманды пры адначасовым нацiсканні клавiшы УПР

1	2	3
ЦИФ	NumLock	Уключенне / выключенне малой лічбавай клавiатуры
	Home	Перамяшчэнне курсора ў пачатак радка Перамяшчэнне курсора на радок уверх.
	Page Up	Пераход на папярэдняю старонку
	Page Dn	Пераход на наступную старонку.
		Перамяшч. курсора на пазіцыю улева
		Перамяшч. курсора на пазіцыю управа
КОН	End	Перамяшч. курсора ў канец радка
УСТ	Ins	Уключенне/выключенне рэжыма ўстаўкі
УДЛ	Del	Выдаленне цякучага сімвала (на які паказвае курсор)

Функцыі, рэалізуюмыя пры адначасовым *) націсканні клавiшаў

+ПЕЧ**)	Shift+PrtScr	Друк адлюстравання экрана
УПР+ПЕЧ	Ctrl+PrtScr	Сінхронны вывад інфармацыі на дысплей і прынцэр. Для рэалізацыі неабходна азначэння клавiшы націску адначасова перад увадам каманды (альбо праграмы), арганізуючай гэты вывад. Адмена рэжыма - паўторнае адначасовае націсканне гэтых клавiшаў
УПР+ДОП+УДЛ	Ctrl+Alt+Del	Паўторная загрузка аперацыйнай сістэмы
УПР+ЦИФ	Ctrl+NumLock	Фіксацыя адлюстравання экрана. Адмена - любая літарная клавiша.
УПР+S	Ctrl+S	Прыпынак (у MS DOS) дзеянні каманды, працяг - любая клавiша
УПР+Z	Ctrl+Z	Фарміраванне прызнака заканчэння файла (пры яго стварэнні)
УПР+ФСД	Ctrl+ScLok	Спыненне дзеянняў каманды

ДАДАТАК 2

Приклады "вобраза" кiруючих клавишау,
фармируемых ЛЕКСИКОНам пасля нацiскання Ф2

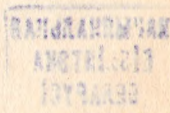
КЛАВІШЫ	
ЕС1841	Ф2-вобраз
Ключ	{ESC}
Ф1	{F1}
...	...
Ф10	{F10}
+Ф9	{SHIFT-F9}
УПР+	{CTRL-LEFT}
ДОП+1	{ALT-1}
	{TAB}
	{BACKSPACE}
	{HOME}
	{UP}
	{PGUP}
	{LEFT}
	{RIGHT}
КОН	{END}
	{DOWN}
	{PGDN}
ВСТ	{INS}
УДЛ	{DEL}
УПР+ПЕЧ	{CTRL-PRTSC}

ЛІТАРАТУРА

1. Морозевич А.Н. Работа на персональной ЭВМ: Лаборат. практикум. - Мн.: КИВТ АНБ, 1992. Часть 1. - 44с.
2. Морозевич А.Н. Работа на персональной ЭВМ: Лаборат. практикум. - Мн.: КИВТ АНБ, 1993. Часть 1. - 2-е изд. перер. - 71 с.
3. Фигурнов В.Э. IBM PC для пользователя, 2-е изд., перер. и доп. - М.: Финансы и статистика, 1991. - 288 с.
4. Сыромотов Е.Н. Текстовые редакторы ЛЕКСИКОН, ЧИРАЯ--ТЭР. - М.: ВАХЗ, 1990. - 56 с.

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ	3
I. ПРЫЗНАЧЭННЕ, МАГЧЫМАСЦІ І ВЫКАРЫСТАННЕ ЛЕКСІКОНА	3
1. Стварэнне тэкставых дакументаў	3
1.1. Кароткія звесткі аб Лексіконе	3
1.2. Фарміраванне тэксту	11
2. Стварэнне канчатковых варыянтаў тэкставых дакументаў	14
2.1. Рэдагаванне тэкстаў	14
2.2. "Чыставы" друк	22
3. Стварэнне структурна ускладненых тэкстаў	24
II. ЛАБАРАТОРНЫЯ РАБОТЫ	29
Лабараторная работа N1. СТВАРЭННЕ "ЧАРНАВІКОУ" СРОДКАМІ ЛЕКСІКОНА	29
Лабараторная работа N2. СТВАРЭННЕ "ЧЫСТАВІКОУ" СРОДКАМІ ЛЕКСІКОНА	31
Лабараторная работа N3. СТВАРЭННЕ СТРУКТУРНА УСКЛАДНЕННЫХ ТЭКСТАУ	32

ТЕКСТОВЫЙ РЕДАКТОР ЛЕКSIKON

Урбанович Павел Павлович

Минск, БГТУ

На белорусском языке

ТЭКСТАВЫ РЭДАКТАР ЛЕКSIKON

Урбановіч Павел Паўлавіч

Рэдактар М.П. Мурашка.

Падпісана да друку 30.05.95. Фармат 60x84 1/16.

Друк афсетны. Ум. друк. арк. 2.8. Ум. фарба-адбіт. 2.8.

Ул.-выд. арк. 2.4. Тыраж 500 экз. Заказ 150.

Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт

220630, Мінск, Свядлова, 13а.

Адрукавана на ратапрынце Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта, 220630, Мінск, Свядлова, 13

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ
БІБЛІЯТЭКА
БЕЛАРУСІ